

PRIMARY SCHOOL MATHEMATICS CURRICULA AND THE UTILIZATION OF GRADE 1 MATHEMATICS TEXTBOOKS – COMPARATIVE ANALYSIS BETWEEN VIETNAM AND FRANCE

Hoang Thi Diem Phuong

University of Education - Hue University

ARTICLE INFO	ABSTRACT
Received: 18/8/2023	The research focuses on utilizing the method of theoretical research: synthesis, analysis, and review of relevant literature concerning the issues of textbooks and the Mathematics curriculum in two countries, France and Vietnam. The aim is to highlight the differences in the approach to teaching first-grade Mathematics between Vietnam and France. The study also addresses the use of the Mathematics Grade 1 textbooks in both countries. Both Vietnam and France place a strong emphasis on applying mathematical knowledge and skills to address practical problems. The teaching approaches in Vietnam and France exhibit significant differences, impacting the utilization of Mathematics Grade 1 textbooks in these two nations. Nonetheless, both approaches have their advantages and certain similarities. This research serves as valuable material for curriculum and textbook researchers, as well as educators interested in the subject.
Revised: 30/11/2023	
Published: 30/11/2023	
KEYWORDS	
Maths program	
Textbook	
Grade 1	
Maths 1	
Vietnam	
France	

CHƯƠNG TRÌNH MÔN TOÁN CẤP TIỂU HỌC VÀ VIỆC SỬ DỤNG SÁCH GIÁO KHOA TOÁN LỚP 1 – PHÂN TÍCH ĐỐI SÁNH Ở VIỆT NAM VÀ PHÁP

Hoàng Thị Diễm Phương

Trường Đại học Sư phạm - ĐH Huế

THÔNG TIN BÀI BÁO	TÓM TẮT
Ngày nhận bài: 18/8/2023	Nghiên cứu tập trung sử dụng phương pháp nghiên cứu lí luận: tổng hợp, phân tích, tổng quan tài liệu liên quan đến vấn đề sách giáo khoa và chương trình Toán ở hai nước Pháp và Việt Nam; từ đó nhằm nhấn mạnh sự khác biệt trong cách tiếp cận giảng dạy Toán lớp 1 giữa Việt Nam và Pháp. Nghiên cứu cũng đề cập đến việc sử dụng sách giáo khoa Toán 1 ở hai quốc gia. Việt Nam và Pháp đều coi trọng việc vận dụng các kiến thức, kĩ năng Toán học vào giải quyết các vấn đề trong thực tiễn. Cách tiếp cận giảng dạy Toán ở Việt Nam và Pháp có sự khác biệt đáng kể và điều này ảnh hưởng đến cách sử dụng sách giáo khoa Toán 1 ở hai nước này. Tuy nhiên, cả hai cách tiếp cận đều có ưu điểm và sự tương đồng nhất định. Nghiên cứu là tài liệu hữu ích cho các nhà nghiên cứu về chương trình và sách giáo khoa cũng như các nhà giáo dục quan tâm.
Ngày hoàn thiện: 30/11/2023	
Ngày đăng: 30/11/2023	
TỪ KHÓA	
Chương trình toán	
Sách giáo khoa	
Lớp 1	
Toán 1	
Việt Nam	
Pháp	

DOI: <https://doi.org/10.34238/tnu-jst.8578>

Email: hoangthidiemphuong@dhsphue.edu.vn

1. Giới thiệu

Toán học là môn học thiết yếu trong chương trình giáo dục tiểu học, và Sách giáo khoa (SGK) đóng một vai trò quan trọng trong quá trình dạy học và chuyển tải nội dung một cách có hệ thống. SGK được thiết kế để cung cấp một phương pháp dạy học có cấu trúc và toàn diện, có thể giúp nâng cao hiểu biết và sự tham gia của HS vào môn toán [1], [2]. Theo Stein, Remillard, & Smith (2007), SGK ảnh hưởng đến những chủ đề sẽ được trình bày trong lớp học cũng như các chiến lược dạy học chủ đề đó [3]. Trong một bài báo của mình, Fan, L. (2013) đã đề xuất rằng các nhà nghiên cứu cần phải mở rộng vấn đề nghiên cứu từ những vấn đề mô tả đến những vấn đề tương quan và đặc biệt là những vấn đề nguyên nhân bao gồm SGK bị ảnh hưởng như thế nào bởi những yếu tố khác và chúng ảnh hưởng đến các yếu tố liên quan đến giáo dục như thế nào [4]. Vì mục đích đó, các nhà nghiên cứu phải tiến hành phân tích SGK, so sánh SGK và các chủ đề trong các SGK để tạo ra một mô hình nghiên cứu mới đòi hỏi những phương pháp thực nghiệm nhiều hơn và nghiên cứu SGK một cách nghiêm túc hơn như nghiên cứu khoa học. Tuy nhiên, theo Bauer & Rittle-Johnson (2020), SGK không nên là tài liệu duy nhất được sử dụng trong lớp học và GV nên bổ sung việc sử dụng sách bằng các tài liệu khác để giúp HS phát triển hiểu biết sâu sắc về các khái niệm và kỹ năng toán học [1].

SGK Toán lớp 1 ở Việt Nam đã đạt được những tiến bộ đáng kể trong giáo dục những năm gần đây, tập trung mạnh vào việc nâng cao chất lượng giáo dục môn Toán. Việc sử dụng SGK là một phần thiết yếu và Bộ Giáo dục và Đào tạo (GD&ĐT) Việt Nam đã nỗ lực biên soạn SGK toán chất lượng cao cho HS tiểu học. Tuy nhiên, trong quá trình nghiên cứu khảo sát các đặc điểm chính trong một số SGK Toán liên quan đến khai thác những bài toán thực tế có giá trị trong dạy học toán, bằng cách phân tích các chương trình giảng dạy hiện tại, Nguyễn Danh Nam và Trần Trung (2013) nhận ra rằng các bài toán thực tế trong một số SGK Toán vẫn còn bị đánh giá thấp, thực trạng dạy toán ở Việt Nam cần phải được xem xét một cách thấu đáo hơn nữa [5], [6, tr. 27].

Trong khi đó, SGK Toán lớp 1 ở Pháp có lịch sử lâu đời và truyền thống, nhấn mạnh tầm quan trọng của lí luận trừu tượng và kỹ năng giải quyết vấn đề [7]. Chương trình giáo dục phổ thông môn Toán cấp tiểu học được thiết kế nhằm cung cấp cho HS một nền giáo dục toàn diện về môn Toán từ lớp 1. Hệ thống giáo dục của Pháp tập trung vào việc phát triển sự hiểu biết sâu sắc về các khái niệm, kỹ năng và tư duy toán học, và SGK là một phần quan trọng của phương pháp này [4]. Đặc biệt, việc sử dụng SGK có thể giúp cung cấp phương pháp dạy học có cấu trúc, điều này rất quan trọng để giúp HS phát triển nền tảng toán học vững chắc [1].

Các nghiên cứu chỉ ra rằng cần có một cách tiếp cận toàn diện hơn đối với giáo dục toán theo các nhu cầu và cách thức học tập khác nhau của HS. Sự phát triển của SGK toán lớp 1 cung cấp sự cân bằng giữa lí luận trừu tượng và ứng dụng thực tế, đồng thời hỗ trợ học tập và khám phá thực hành, nhằm đảm bảo sự thành công của HS trong việc học toán [8], [9].

Mục đích của nghiên cứu này là tìm hiểu chương trình Toán và SGK được sử dụng trong việc giảng dạy môn Toán lớp 1 ở Việt Nam và Pháp, nhận định sự tương đồng và khác biệt của hai chương trình toán thể hiện trong các SGK; từ đó, xác định các phương pháp dạy học hiệu quả và các lĩnh vực cần cải thiện. Nghiên cứu sẽ cung cấp một cái nhìn toàn diện về nghiên cứu SGK Toán lớp 1 ở Việt Nam và Pháp. Từ đó, cung cấp thông tin hữu ích cho các nhà nghiên cứu, các nhà giáo dục quan tâm đến chương trình và SGK Toán lớp 1.

2. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu tập trung sử dụng phương pháp nghiên cứu lí luận: Tổng quan tài liệu liên quan đến vấn đề SGK và chương trình Toán ở hai nước Pháp và Việt Nam, thu thập thông tin từ các báo cáo nghiên cứu, tổng hợp, phân tích, khái quát hoá các thông tin về vấn đề nghiên cứu liên quan đến chương trình và SGK Toán lớp 1 ở hai nước Việt Nam và Pháp trong giai đoạn hiện nay.

3. Kết quả nghiên cứu và bàn luận

3.1. Nội dung và cấu trúc SGK Toán 1

Dựa theo chương trình môn Toán và cấu trúc SGK Toán lớp 1 ở Việt Nam và Pháp, chúng tôi tiến hành phân tích SGK theo 4 nội dung chính: Mục đích toán học của SGK; Mục đích sư phạm của SGK; Bối cảnh xã hội của SGK; Các truyền thống văn hoá được thể hiện trong SGK.

3.1.1. Mục đích toán học của SGK Toán 1

Ở Pháp, chương trình toán lớp 1 có nhiều bộ SGK, chương trình giảng dạy được sắp xếp xoay quanh các lĩnh vực chính như số và cách đếm, hình học, đo lường và các phép toán đơn giản [10]. Mục đích toán học của SGK lớp 1 ở Pháp có thể bao gồm phát triển khả năng nhận biết, đếm và biểu thị số của HS, hiểu các hình dạng hình học cơ bản và mối quan hệ không gian, đo lường và so sánh các đối tượng bằng các đơn vị tiêu chuẩn và thực hiện các phép tính cộng và trừ đơn giản [11].

Tương tự, ở Việt Nam hiện nay có 5 bộ SGK Toán được áp dụng cho việc học ở lớp 1, trong đó bao gồm: “Kết nối tri thức và cuộc sống”; “Chân trời sáng tạo”; “Cùng học để phát triển năng lực”; “Vi sự bình đẳng và dân chủ trong giáo dục” và “Cánh Diều”. Việc sử dụng SGK nào là tùy thuộc vào mỗi trường, GV ở mỗi trường quyết định. Tuy vậy, nhìn chung thì các SGK toán lớp 1 đều tập trung phát triển sự hiểu biết của HS về các con số và các phép toán cơ bản, chú trọng vào kỹ năng giải quyết vấn đề và tư duy logic. Mục đích toán học của SGK lớp 1 ở Việt Nam có thể bao gồm phát triển khả năng nhận biết và viết số của HS, hiểu các phép tính cơ bản gồm phép cộng và phép trừ, giải các bài toán cơ bản liên quan đến đại lượng và phép đo, và bắt đầu khám phá các khái niệm hình học đơn giản.

Bảng 1. Những chủ đề chính trong chương trình và SGK Toán 1 ở Việt Nam và Pháp

Các chủ đề trong SGK Toán 1	Việt Nam (SGK Toán 1 - Cánh Diều) [12]	Pháp (Ministère de l'Éducation nationale, 2022) [11]
Số và phép toán	- Các số đến 10 - Các số trong phạm vi 100 - Phép cộng, phép trừ trong phạm vi 10 - Phép cộng, phép trừ trong phạm vi 100	- Hiểu và sử dụng các số tự nhiên để đếm, sắp xếp thứ tự, xác định vị trí, so sánh - Gọi tên, đọc, viết, biểu diễn các số tự nhiên. - Giải bài toán sử dụng số tự nhiên và phép tính - Tính toán với số tự nhiên
Không gian	Trên – Dưới. Phải – Trái. Trước – Sau. Ở giữa	Xác định vị trí và di chuyển bằng cách sử dụng các điểm mốc và biểu diễn.
Hình học (hình dạng)	- Hình vuông - hình tròn - Hình tam giác – Hình chữ nhật - Khối hộp chữ nhật – Khối lập phương	- Nhận biết, gọi tên, mô tả, tái tạo, dựng một số hình hình học. - Nhận biết và sử dụng khái niệm thẳng hàng, góc vuông, độ dài bằng nhau, trung điểm.
Kích thước và đo	- Dài hơn – Ngắn hơn - Đo độ dài - Xăng-ti-mét	- So sánh, ước tính, đo chiều dài, khối lượng, dung tích. - Sử dụng đơn vị, dụng cụ đo đặc trưng cho các đại lượng. - Giải các bài toán liên quan đến độ dài, khối lượng, công suất, giá cả.
Thời gian	- Đồng hồ - Thời gian - Các ngày trong tuần	- Đọc giờ trên đồng hồ đeo tay hoặc đồng hồ có kim. - So sánh, ước lượng, đo lường thời lượng: đơn vị đo thời gian thông thường: tuần, giờ, phút, giây, tháng, năm, thế kỷ, thiên niên kỷ; mối quan hệ giữa các đơn vị này.

Nhìn vào bảng 1, có thể thấy rằng, chương trình Toán và SGK Toán 1 ở Pháp và Việt Nam đều tập trung vào 5 chủ đề chính: Số và phép toán; Không gian; Hình học (hình dạng); Kích thước và đo; Thời gian. Điều này cho thấy cả hai quốc gia đều hướng tới phát triển kiến thức và khả năng suy luận toán học, nhằm cung cấp cho HS nền tảng vững chắc về các khái niệm và kỹ năng toán học cơ bản. Mặc dù sự phân bố các nội dung chi tiết cho các chủ đề có sự khác nhau, nhưng cả hai nước đều coi trọng việc vận dụng các kiến thức, kỹ năng đã học vào giải quyết các vấn đề có tính chất thực tế. Ở Pháp, trọng tâm là phát triển sự hiểu biết của HS về các khái niệm toán học và khả năng áp dụng chúng vào các tình huống gắn gũi với thực tế đời sống. Ở Việt Nam, mỗi chủ đề được phân chia thành các bài học, mỗi bài học được tổ chức thành một chuỗi các hoạt động học tập, sắp

xếp theo tiến trình hướng đến việc khám phá, phát hiện, thực hành, vận dụng giải quyết các vấn đề trong thực tiễn, phù hợp với trình độ nhận thức và năng lực của học sinh. Cả hai quốc gia cũng coi trọng việc thúc đẩy tư duy phân biện và tính sáng tạo của HS trong giáo dục toán học.

3.1.2. Mục đích sử phạm của SGK Toán lớp 1

Mục đích sử phạm của SGK Toán lớp 1 ở Pháp và Việt Nam tập trung vào việc cung cấp trải nghiệm học tập thú vị và phù hợp với sự phát triển cho HS [6], [11].

Ở Pháp, theo chương trình chính thức môn toán (lớp 1-3), mục đích sử phạm của SGK Toán lớp 1 là để “phát triển một số năng lực toán học liên quan đến hiểu biết về cấu trúc số, không gian và phép đo” [11, tr.1]. Để đạt được những mục đích sử phạm này, SGK toán lớp 1 ở Pháp được thiết kế “cụ thể, trực quan và hấp dẫn”, tập trung vào việc xây dựng ý nghĩa các con số, kỹ năng số học cơ bản và khả năng giải quyết vấn đề [11, tr.28]. SGK cung cấp nhiều tình huống và bối cảnh thực tế để học tập, bao gồm đo lường, hình học [10]. Bên cạnh đó, SGK Toán lớp 1 cũng nhằm mục đích nuôi dưỡng thái độ tích cực của HS đối với môn toán bằng cách cung cấp một môi trường học tập phong phú và đa dạng bao gồm các hoạt động thực hành, trò chơi và nhiệm vụ giải quyết vấn đề; từ đó, giúp HS phát triển khả năng truyền đạt tư duy và ngôn ngữ toán học của mình.

Tương tự, ở Việt Nam, nội dung toán học cốt lõi của chương trình tiểu học nhằm mục đích giúp HS làm quen với các con số, hình dạng và sử dụng các kỹ năng suy luận và giải quyết vấn đề. Với điều này, toán được xem là đặt nền tảng cho sự phát triển các khái niệm, kỹ năng và chiến lược tư duy cần thiết cho việc học tiếp và học tập trong tương lai của HS [6], [13]. Quan trọng không kém, mục đích của SGK cũng kỳ vọng rằng HS sẽ phát triển khả năng tư duy phân biện, giải quyết các tình huống thực tế đơn giản và hình thành một thái độ học tập chủ động và sáng tạo [13], [14].

Nhìn chung, mục đích sử phạm của SGK lớp 1 ở Pháp và Việt Nam có những nét tương đồng, nhằm tạo ra một môi trường học tập hỗ trợ và hấp dẫn, khuyến khích sự phát triển kiến thức, kỹ năng và thái độ của HS trong việc học toán. Bên cạnh đó, SGK cũng sử dụng nhiều phương pháp giảng dạy khác nhau, tạo cơ hội giao tiếp và hợp tác, đồng thời tạo mối liên hệ với bối cảnh thực tiễn ở mỗi nước để thúc đẩy tính liên quan và hữu ích của toán học [11], [13].

3.1.3. Bối cảnh xã hội học và các truyền thống văn hóa được thể hiện trong SGK Toán 1

Bối cảnh xã hội học và các truyền thống văn hóa được thể hiện trong SGK Toán lớp 1 ở Pháp và Việt Nam phản ánh ảnh hưởng lịch sử, văn hóa và xã hội của các quốc gia tương ứng đối với giáo dục toán học [5], [11].

Ở Pháp, sự phát triển của SGK Toán 1 bị ảnh hưởng bởi các yếu tố xã hội học khác nhau, bao gồm môi trường chính trị và xã hội của đất nước, mục đích và mục tiêu của hệ thống giáo dục. Bối cảnh xã hội ảnh hưởng đến sự phát triển của SGK Toán 1 ở Pháp là triết lý giáo dục của đất nước, trong đó nhấn mạnh tầm quan trọng của tư duy phân biện, giải quyết vấn đề và sáng tạo. Bên cạnh đó, SGK nhấn mạnh vào chương trình giảng dạy và phương pháp giảng dạy [10]. Các truyền thống văn hóa được thể hiện trong SGK Toán lớp 1 cũng được định hình bởi di sản lịch sử và tri thức của đất nước, bao gồm cả ảnh hưởng của chủ nghĩa duy lý và triết học Descartes của Pháp [15]. Ví dụ, SGK Lớp 1 có thể bao gồm các ví dụ liên quan đến văn hóa Pháp, chẳng hạn như các vấn đề liên quan đến tiền tệ hoặc địa danh của Pháp.

Ở Việt Nam, hiện nay có 5 bộ SGK Toán lớp 1 được biên soạn theo chương trình chính thức và hướng dẫn của Bộ GD&ĐT. Ngoài 5 bộ sách trên, có một số bộ sách chỉ dùng riêng ở một số trường tiểu học, hoặc ở một số tỉnh như sách dành cho HS dân tộc thiểu số (đã được dịch ra tiếng dân tộc thiểu số), Sách toán cho HS một số trường quốc tế (dựa trên chương trình quốc tế, song song với SGK hiện hành) [8]. Ngoài ra, các giá trị truyền thống văn hóa được thể hiện trong SGK Toán lớp 1 được định hình bởi di sản Nho giáo của đất nước, trong đó nhấn mạnh tầm quan trọng của sự chăm chỉ, kỷ luật và tôn trọng quyền lực. SGK Toán lớp 1 ở Việt Nam có thể bao gồm các ví dụ và bài toán liên quan đến văn hóa Việt Nam, chẳng hạn như các bài toán liên quan đến tiền tệ Việt Nam hoặc các trò chơi, các tập quán văn hóa truyền thống, chẳng hạn như nấu ăn, dệt vải

hoặc trồng trọt. Bằng cách sử dụng các ví dụ quen thuộc, HS có thể hứng thú và có động lực hơn để học các khái niệm toán học.

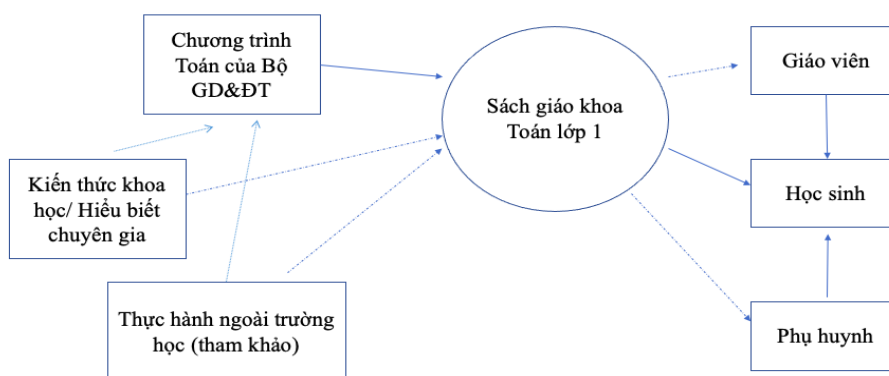
Tóm lại, bối cảnh xã hội và truyền thống văn hóa được thể hiện trong SGK Toán lớp 1 ở Pháp và Việt Nam theo nhiều cách khác nhau, phản ánh ảnh hưởng lịch sử, trí tuệ và văn hóa đối với giáo dục toán học ở mỗi quốc gia. Điều quan trọng là SGK Toán 1 phản ánh sự đa dạng về văn hóa, kết hợp các truyền thống văn hóa vào dạy học toán, các nhà giáo dục có thể giúp HS thấy được sự liên quan của các khái niệm toán học với cuộc sống hàng ngày của các em và xây dựng ý thức tự hào về văn hóa.

3.2. Sự khác nhau về cách sử dụng SGK Toán 1 của Việt Nam và Pháp

3.2.1. Bản chất của SGK Toán 1

Bản chất của SGK Toán lớp 1 ở Pháp và Việt Nam bị ảnh hưởng bởi nhiều yếu tố, bao gồm mục tiêu của giáo dục toán, chương trình giảng dạy được quy định bởi Bộ GD&ĐT, và các truyền thống văn hóa và xã hội học.

Ở Pháp, SGK Toán lớp 1 được thiết kế để thúc đẩy sự phát triển tư duy logic, kỹ năng giải quyết vấn đề và hiểu biết về toán học, phù hợp với mục tiêu của chương trình giảng dạy quốc gia của Pháp [15]. SGK thường bao gồm một loạt các hoạt động, bài tập và các vấn đề dựa trên kiến thức toán học trước đây của HS và được cấu trúc để giúp HS phát triển hiểu biết về các khái niệm toán học cơ bản, chẳng hạn như số, phép đếm, phép cộng và phép trừ [15].

Hình 1. SGK là cốt lõi của một quá trình: Từ chương trình của Bộ GD&ĐT đến thực tiễn nhà trường

Hình 1 cho thấy vị trí SGK. Các mũi tên (liền nét) chỉ ra các mối quan hệ xác định; các mũi tên (không liền nét) biểu thị các mối quan hệ tương đối. Chương trình Toán của Bộ GD&ĐT quyết định nội dung SGK và SGK ảnh hưởng đến cách giảng dạy của GV và quyết định việc học của HS. Ở góc độ này, chương trình Toán của Bộ GD&ĐT “quyết định” HS nên học gì và GV nên dạy gì, nhưng thông qua SGK.

Ở Việt Nam, theo chương trình giáo dục phổ thông 2018, SGK Toán được biên soạn đáp ứng yêu cầu phát triển phẩm chất và năng lực của học sinh. Các hoạt động học tập được tổ chức theo tiến trình từ dễ đến khó, hướng đến việc khám phá, phát hiện, thực hành, vận dụng giải quyết các vấn đề trong thực tiễn, phù hợp với trình độ nhận thức của học sinh. Các bài học trong SGK được thiết kế theo từng cấp tiết học theo hướng kết nối giữa nội dung lí thuyết và các nội dung học thực hành. Sách được trình bày hấp dẫn, khơi gợi sự tò mò, kích thích hứng thú, tạo dựng niềm tin trong học tập môn Toán ở học sinh.

Nhìn chung, bên cạnh những nét tương đồng, bản chất của SGK Toán lớp 1 ở Pháp và Việt Nam phản ánh các mục tiêu và ưu tiên khác nhau của giáo dục toán học ở mỗi quốc gia, cũng như truyền thống văn hóa và xã hội ở mỗi nước.

3.2.2. Sử dụng SGK Toán 1 trong lớp học của GV

Nghiên cứu cho thấy rằng SGK Toán 1 được sử dụng rộng rãi bởi các GV lớp 1 ở Pháp để hỗ trợ việc giảng dạy, nhưng chúng có thể không phải lúc nào cũng đáp ứng nhu cầu của tất cả HS [16]. Theo một nghiên cứu của Christophe Hache (2013) GV được khảo sát cho biết họ sử dụng SGK Toán 1 làm tài nguyên chính để dạy toán, SGK cung cấp cấu trúc bài học, ý tưởng cho các hoạt động và bài tập, đồng thời là phương tiện đánh giá hiểu biết của HS [17]. Theo một nghiên cứu khác được thực hiện bởi Priolet, M. (2014), GV ở Pháp sử dụng SGK Toán lớp 1 theo nhiều cách khác nhau trong lớp học của họ [9]. Bộ Giáo dục Pháp (2015) cũng lưu ý tương tự về việc sử dụng rộng rãi SGK trong các lớp học ở trường tiểu học, với lý do tính nhất quán, tính toàn diện và khả năng đảm bảo tất cả HS đều được tiếp cận với cùng một nội dung và kỹ năng [7].

Tuy nhiên, như Bộ Giáo dục Pháp (2015) đã nhấn mạnh, điều quan trọng là phải bổ sung hướng dẫn dựa trên SGK bằng các hoạt động và chiến lược khác để thúc đẩy việc học tập của HS, đặc biệt đối với những HS gặp khó khăn với các khái niệm toán học [10]. Tuy nhiên, GV cũng được khuyến khích điều chỉnh SGK để đáp ứng nhu cầu và năng lực của HS, đồng thời cung cấp các hoạt động và bài tập bổ sung khi cần thiết [2]. Đa số GV ủng hộ việc dạy toán dựa vào SGK Toán 1 vì SGK cho phép xác định kiến thức toán học chính xác và dẫn dắt, thông qua các bài tập, để nắm vững kiến thức toán học.

Cùng với đó, ở Việt Nam, việc sử dụng SGK Toán 1 trong lớp học được thực hiện theo hướng dẫn của Bộ GD&ĐT Việt Nam. Các GV thường sử dụng SGK Toán lớp 1 như một công cụ để hỗ trợ trong việc giảng dạy và học tập Toán học cho HS.

Cụ thể, việc sử dụng SGK Toán lớp 1 của GV ở 2 quốc gia được thực hiện theo các bước như trong Bảng 2.

Bảng 2. Các bước sử dụng SGK Toán 1 của GV trong lớp học

	Pháp	Việt Nam
Bước 1	Giới thiệu về khái niệm toán học: GV giới thiệu khái niệm toán cho HS thông qua SGK dụng cụ kỹ thuật số và thao tác. Ví dụ, bài học cho HS. Bằng cách này, HS có thể hiểu thị hình ảnh của một nhóm đồ vật nhằm giúp HS hiểu khái niệm "phân nhóm".	Giới thiệu nội dung bài học: GV thường sử dụng SGK Toán lớp 1 để giới thiệu nội dung toán 1, công cụ kỹ thuật số để hiểu rõ hơn về chủ đề và mục tiêu của bài học.
Bước 2	Tạo các hoạt động học tập: GV sử dụng SGK để tạo ra các hoạt động học tập thú vị và phù hợp với HS. Điều này có thể bao gồm cả lớp để thảo luận nhóm, ví dụ minh họa, hoặc các tình huống thực tế liên quan đến chủ đề bài học.	Tổ chức các hoạt động: GV tổ chức các hoạt động cá nhân/ hoạt động nhóm/ hoạt động thảo luận nhóm, ví dụ minh họa, hoặc các tình huống thực tế liên quan đến chủ đề bài học. GV có thể nhấn mạnh các thuật ngữ toán học trong mỗi hoạt động.
Bước 3	Thực hành có hướng dẫn: GV cung cấp các hoạt động thực hành có hướng dẫn, cho phép HS thực hành khái niệm toán học mới với sự hỗ trợ và hướng dẫn của GV. GV có thể yêu cầu HS làm việc theo nhóm nhỏ để giải quyết vấn đề.	Thực hành, luyện tập: GV tổ chức các hoạt động thực hành có hướng dẫn, cho phép HS thảo luận, bài tập để giúp HS trao đổi, thảo luận. Trong quá trình thảo luận, GV có thể đặt thêm các câu hỏi hoặc hướng dẫn để HS thao tác.
Bước 4	Thực hành độc lập: GV cung cấp các hoạt động thực hành độc lập, cho phép HS tự mình giao bài tập về nhà hoặc cung cấp các hoạt động để HS hoàn thành trong giờ học.	Kiểm tra kiến thức của HS: GV sử dụng SGK Toán lớp 1 để kiểm tra kiến thức của HS. Các câu hỏi trong SGK thường được sử dụng để kiểm tra kiến thức của HS. Điều này giúp GV biết được những khó khăn mà HS đang gặp phải và đưa ra hướng giải quyết phù hợp.
Bước 5	Đánh giá: GV đánh giá sự hiểu biết của HS về khái niệm toán học mới thông qua đánh giá quá trình, chẳng hạn như quan sát, câu đố, và đánh giá tổng kết, chẳng hạn như bài kiểm tra.	Tổng kết bài học: Cuối bài học, GV sử dụng SGK Toán lớp 1 để tổng kết bài học và nhấn mạnh lại những điểm quan trọng để HS hiểu rõ hơn.

Nhìn vào bảng 2, có thể thấy rõ sự tương đồng và khác nhau giữa cách thức sử dụng SGK trong lớp học của GV ở hai nước. Cả hai nước đều sử dụng SGK như là phương tiện để dạy học; GV chú trọng triển khai các hoạt động theo cả hình thức làm việc nhóm và cá nhân, từ đó giúp HS thực hành và phát triển toàn diện năng lực giải quyết vấn đề. Mặc dù vậy, GV ở cả Pháp và Việt Nam có thể sử dụng các chiến lược, phương pháp giảng dạy khác nhau để phân biệt, hướng dẫn ngoài việc sử dụng SGK.

Tóm lại, SGK Toán lớp 1 là một công cụ hữu ích để GV giảng dạy và HS học tập. Việc sử dụng SGK Toán lớp 1 trong lớp học được thực hiện theo hướng dẫn của Bộ GD&ĐT và được biến đổi phù hợp với điều kiện và tình hình của từng lớp học cụ thể. Ngoài SGK Toán lớp 1, GV cũng có thể sử dụng các tài liệu khác để bổ sung kiến thức và phát triển kỹ năng Toán học cho HS. Đặc biệt, GV có thể sử dụng các phần mềm, ứng dụng công nghệ để tăng cường tính tương tác, sáng tạo và ứng dụng Toán học trong lớp học. Tuy nhiên, việc sử dụng các tài liệu và công nghệ phải được sắp xếp và kết hợp hợp lý để tạo ra hiệu quả tốt nhất trong việc giảng dạy và học tập Toán học.

4. Kết luận

Chương trình Toán lớp 1 ở Việt Nam và Pháp có nhiều bộ SGK khác nhau. Mỗi bộ sách đều quán triệt và thể hiện cụ thể, sinh động mục tiêu đã được quy định trong chương trình giáo dục phổ thông và chương trình môn học. Cấu trúc nội dung các bài học luôn chú trọng tạo điều kiện thuận lợi cho GV vận dụng các phương pháp và hình thức tổ chức dạy học phù hợp, nhất là các phương pháp nhằm hình thành và phát triển năng lực cho HS. Nghiên cứu chỉ ra được những sự tương đồng và khác biệt trong cách tiếp cận, mục đích, cách thức sử dụng SGK của GV ở Việt Nam và Pháp. Điều đáng chú ý là trong khi ưu tiên giáo dục của mỗi quốc gia là khác nhau, bản thân SGK cũng khác nhau về nội dung và cấu trúc, SGK Toán của Pháp có xu hướng tương tác nhiều hơn và cung cấp cho HS nhiều phương tiện trực quan hơn. Nhưng nhìn chung, chương trình toán và SGK Toán 1 ở hai nước đều hướng đến mục đích chung là nhằm giúp HS phát triển kiến thức, kỹ năng, thái độ và ứng dụng toán học vào thực tiễn cuộc sống.

Mặc dù nghiên cứu có những đóng góp về mặt khoa học nhất định, tuy nhiên cần nghiên cứu sâu hơn để khám phá những thách thức và thực tiễn trong giáo dục toán học, tập trung vào việc sử dụng SGK trong lớp học ở các trường tiểu học ở Pháp và Việt Nam.

TÀI LIỆU THAM KHẢO/ REFERENCES

- [1] A. Bessot and C. Comiti, "Some Comparative Studies between French and Vietnamese Curricula," in *Mathematics Education in Different Cultural Traditions - A Comparative Study of East Asia and the West*, F. K. S. Leung, K. D. Graf, and F. J. Lopez-Real (Eds), New ICMI Study Series, vol. 9. Springer, Boston, MA, 2006.
- [2] OECD, *Equity in education: Breaking down barriers to social mobility*. OECD Publishing, 2019.
- [3] M. Stein, J. Remillard, and M. Smith, "How curriculum influences students' learning," in *Second Handbook of Research on Mathematics Teaching and Learning*, F. Lester (Ed.), pp. 557-628, Information Age, Charlotte, 2007.
- [4] L. Fan, "Textbook research as scientific research: towards a common ground on issues and methods of research on mathematics textbooks," *ZDM Mathematics Education*, vol. 45, pp. 765-777, 2013.
- [5] D. N. Nguyen and T. Tran, "Recommendations for mathematics curriculum development in Vietnam," in *Proceedings of the 6th International Conference on Educational Reform*, 2013, pp. 26-32.
- [6] T. Tran, T. T. T. Nguyen, T. T. T. Le, and T. A. Phan, "Slow learners in mathematics classes: The experience of Vietnamese primary education," *Education 3-13*, vol. 48, no. 5, pp. 580-596, 2019, doi: 10.1080/03004279.2019.1633375.
- [7] D. H. Clements and J. Sarama, "Effects of a preschool mathematics curriculum: A longitudinal study," *Journal for Research in Mathematics Education*, vol. 34, no. 1, pp. 3-20, 2003.
- [8] T. T. Nguyen, P. T. Trinh, and T. Tran, "Realistic mathematics education (RME) and didactical situations in mathematics (DSM) in the context of education reform in Vietnam," *Journal of Physics: Conference Series*, vol. 1340, no. 1, October 2019, Art. no. 012032.

-
- [9] M. Priolet, "The use of mathematics textbooks in the training of elementary school teachers in France," *History of Education et Children's Literature*, vol. IX/1, pp. 111-124, 2014.
- [10] Ministry of National Education, "Teaching programs for elementary school and middle school," 2015. [Online]. Available: <https://www.education.gouv.fr/au-bo-special-du-26-novembre-2015-programmes-d-enseignement-de-l-ecole-elementaire-et-du-college-3737>. [Accessed June 10, 2023].
- [11] Ministry of National Education, "Elementary school teaching programs," 2022. [Online]. Available: <https://www.education.gouv.fr/pid285/le-programme-d-enseignement-de-l-ecole-elementaire.html>. [Accessed June 10, 2023].
- [12] D. T. Do, T. D. Do, H. A. Nguyen, T. N. Tran, and T. T. S. Nguyen, *Mathematics 1*. University of Pedagogy Publishing House, 2020.
- [13] P. T. Tinh, T. T. T. Le, P. T. Nguyen, C. D. Le, M. T. Nguyen, and T. T. Nguyen, "Preparing pre-service teachers for mathematics teaching at primary schools in Vietnam," *EURASIA Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, vol. 17, no. 5, paper em1966, 2021.
- [14] T. Dao, T. T. Pham, and T. B. Hoang, *Mathematics teaching methods for primary school level*. Da Nang Publishing House, 2006.
- [15] A. Karp and G. Schubring (Eds.), "Mathematics Education in France," in *Handbook on the History of Mathematics Education*, pp. 229-240, Springer, 2014.
- [16] C. A. Tomlinson, *The differentiated classroom: Responding to the needs of all learners*. ASCD, 2014.
- [17] C. Hache, "The case of textbooks in the teaching of mathematics," In *The mathematics class: student activities and teacher practices*, F. Vandebrouck (Ed.). Octares editions, 2013, pp. 345-370.